

I. Diplomová magisterská práce

Posudek diplomové práce

Vedoucí diplomové magisterské práce: **Vzdělávání mimořádně rozumově nadaných žáků na 1. stupni základních škol**

Posudek vedoucího práce:

Autorka práce: Monika Heczková

Předložená diplomová práce je zaměřena na problematiku nadaných dětí. Ta je v poslední době v zájmu společnosti, ale i školské politiky. Začíná se dotýkat také praxe, kde je řešená otázka vzdělávání mimořádně nadaných jedinců, často ve sporu, zda má být vzdělávání integrativní (a řešit pouze otázky vhodných forem podpory rozvoje nadání v prostředí běžného školství) či zda by neměla vyšší efektivitu možnost ve větší míře podporovat vznik speciálních forem vzdělávání pro nadané jedince. Tuto otázku, po delší době vymezování diplomního úkolu, se rozhodla studentka Heczková zkoumat u dvou skupin respondentů: u skupiny učitelů 1. stupně ZŠ, kteří ve velké míře mohou rozvíjet potencialitu, talent a nadání žáků v časném školním věku a u skupiny studentů speciální pedagogiky, neboť i skupina žáků s mimořádným nadáním je skupinou se speciálními vzdělávacími potřebami.

Již na tomto místě je třeba podotknout, že se autorka tématem velmi nadchla. Po celou dobu průběhu realizace práce byla velmi aktivní, přes zhoršené podmínky po sběr dat z hlediska jejího zdravotního omezení. Navštívila mnoho škol, mluvila s velkým množstvím učitelů, rodičů, ale i samotných nadaných dětí, vyhledala a realizovala odborné kontakty nejenom v Praze. Mnohdy potřebovala určité usměrnění, aby se nesnažila zpracovat celou problematiku, aby byla práce více cílena na jeden problém. Že to není monografie, kterou zpracovává, ale diplomní úkol. Nesdělují to jako výtku, naopak chci tím jen postihnout míru angažovanosti, kterou jsem u ní měla možnost poznat. I ve srovnání s ostatními studenty považuji její úsilí za skutečně výjimečné.

Práce je tradičně dělena na teoretickou a praktickou. Teoretická část s rozsahem 60 stran je zaměřena na tři problémové okruhy: nadání, vzdělávání nadaných jedinců a charakteristiky nadaných. Možná by bylo vhodnější jiné řazení, vzdělávání až v závěru teoretické části práce, naopak kazuistiku dát až do části praktické. Ale tato poznámka není stěžejní.

Autorka využívá naší i zahraniční literatury, ve většině případů s literaturou správně nakládá. Mezi drobné prohřešky patří např. občasná nejednotnost v uvádění jmen autorů či sekundárních citací. Zde však měla velmi obtížnou situaci, neboť práce byla po formální stránce kontrolována a doladována „pomocníky“. Z podobného důvodu se občas vyskytují drobné formální prohřešky – vynechání písmen, chybějící čárky aj.). Doporučuji autorce práce, aby ještě po obhajobě vložila do diplomní práce prohlášení, že všechny identifikační údaje, které jsou uvedeny u respondentů, jsou fiktivní, aby čtenář neměl dojem, že byla porušena anonymita, kterou je nutné při podobných výzkumech osobám poskytovat. Autorce doporučuji, aby si osvojila jiný způsob zachování anonymity, která zde zaručena byla (např. uvádění pouze křestních jmen, bez konkretizace školy aj.).

Výzkumná sonda byla směřována ke dvěma skupinám respondentů – učitelům prvních stupňů základních škol a studentům speciální pedagogiky, tedy kolegům. Autorka se snažila postihnout představy, názory a postoje dotazovaných vůči formám vzdělávání žáků nadaných v konfrontaci s možnostmi dle legislativy. Praktická část je vzhledem rozsahu otázek i dvěma okruhům respondentů poměrně rozsáhlá – 60 stran, navíc jsou ještě předloženy bohaté přílohy, které dokumentují použité postupy, zvolené metody, včetně rozhovorů pro zpracovanou kazuistiku.

V Přehlednosti práce však **dobře** napomáhá pečlivá strukturace textu

podpis vedoucího práce

Respondenty v první výzkumné sondě byli učitelé 1. stupně, v počtu (N=90). Ve druhé výzkumné sondě autorka oslovila své kolegy – studenty speciální pedagogiky (N=89). V obou případech byla použita dotazníková metoda, kterou autorka sama vytvořila, obsahující uzavřené i otevřené otázky. Výsledky jsou sumarizovány v tabulkách, zvlášť u pedagogů, zvlášť u studentů speciální pedagogiky. K jakémusi srovnání nejdůležitějších odpovědí dochází na str. 110-125, kde jsou vždy na jedné straně uvedeny pomocí kruhových grafů odpovědi dvou zkoumaných skupin.

Prosím autorku práce, aby při obhajobě uvedla nejdůležitější nálezy a zhodnotila, zda se potvrdily výzkumné otázky, které byla vysloveny. To, že ani učitelé 1. stupně, ani studenti speciální pedagogiky nepodporují vytváření speciálních forem vzdělávání (tj. segregované vzdělávání) pro nadané žáky poukazuje na uvědomění si rizik a úskalí, které by tato cesta přinesla. Současně je však také důležité to, že učitelská skupina vnímá vzdělávání nadaných jako obtížné, neboť nejsou dostatečně připraveny vhodné podmínky, studentská skupina naopak ekcentruje to, že bez změněných edukačních podmínek je vzdělávání nadaných, které by přineslo vnitřní diferenciaci, nemožné.

Práce splňuje kritéria na diplomové práce a doporučuji ji k obhajobě. Navržené hodnocení: výborně.

PaedDr. PhDr. Anna Kucharská, Ph.D.
Katedra pedagogické a školní psychologie PedF UK

V Praze dne 18.1.2007